

Észak-Közép-budai Centrum, Új Szent János Kórház és Szakrendelő Fül-Orr-Gége és Szájsebészeti Osztály

a Semmelweis Egyetem ÁOK SE Oktató Osztálya

Osztályvezető főorvos: Prof. Dr. Hirschberg Andor PhD. c. egyetemi tanár

1125 Budapest, Diós árok 1-3.

Telefon: 458-4598 Internet: www.janoskorhaz.hu

BE-FOG-14

ARCÜREG ÖBLÍTÉS

MŰTÉT/BEAVATKOZÁS RÉSZLETES BETEGTÁJÉKOZTATÓJA ÉS A BETEG BELEEGYZŐ NYILATKOZATA

Beteg neve: TAJ száma: Születési dátuma:

Tájékoztatót adó orvos neve:

1. A tervezett kezelés leírása, beavatkozás elnevezése, beavatkozás indikációja:

Az arcüreggyulladás leggyakrabban felső légúti hurut, nátha után alakul ki, de nem ritka, hogy a fogak körüli gennyes góccok okozzák. Kialakulását elősegítő tényezők: anatómiai elváltozások, orrsövényferdülés, alsó orrkagyló túltengés, megnagyobbodott orrandula, gennykeltő kórokozók jelenléte, általános immunológiai állapot romlása, allergiás megbetegedés, allergiás nátha, orr és melléküregekben képződött polipok, búvárkodás, úszás, általános megbetegedések (cukor, vese és máj, valamint immunológiai betegségek), fertőző betegségek, felső állcsont törés, trauma.

Heveny (akut) gennyes arcüreggyulladás esetében a fájdalom a beteg oldal felett jelentkezik, olykor a felső fogakba is kisugárzik. Jellemző a bő, gennyes orrváladékozás a közös orrjáratban, a középső kagyló alatt, illetve a hátsó garatfalán. Kísérheti még orrdugulás, szaglászavar, kötőhártya-gyulladás. Az általános tünetek közül az elesettségek, étvágytalanság, rossz közérzet és hőemelkedés a jellemző. A váladék lehet sárgás, zöldes, szagtalan vagy bűzös. A bűzös váladék mindig fogászati eredetre utal. Az orrmelléküreg röntgen felvételén az arcüregek kezdetben fátyolozottak, később fedettek.

Akut, gennyes arcüreggyulladás esetében konzervatív kezelést alkalmazunk, lehetőleg célzott antibiotikum adása mellett nyálkahártya-lohasztó orrcseppek, helyi melegítés, Sollux, vagy infralámpázás javasolt. Ha nincs javulás, kiegészítő kezelésként egy-két hét múlva arcüreg-öblítés javasolt. Ha a váladék a kivezető nyílás elzáródása miatt nem tud ürülni, akkor a feszítő fájdalom és/vagy az arcduzzanat miatt (lezárt arcüreg) az arcüreg-öblítésre korábban is szükség lehet.

Krónikus arcüreggyulladás esetén a panaszok kevésbé kifejezettek, a fájdalom mérsékelt, az orrdugulás, szaglászavar mellett a legjellemzőbb a többnyire egyoldali sárgás, bűzös gennyes orrváladékozás. Általában elhúzódó köhögés, gyengeség, fáradékonyág, rossz közérzet és az érintett arcüreg feletti tompa fájdalom kísérheti. Orrmelléküreg felvételen az érintett arcüreg egyneműen fedett.

Sajátos a gyermekkorban 5-12 éves kor között előforduló arcüreggyulladás. Tünetzegény, mérsékelt váladékképződéssel járó megbetegedés, amelyre az ismétlődő felső légúti hurut, nátha, illetve a főleg éjszaka jelentkező köhögés a jellemző. A gátolt orrlégzést fenntartó orrandula túltengése, allergia stb. hajlamosító tényezők lehetnek.

Gyermekeknél étvágytalanság, ismétlődő hörghurut, fülkürt hurut és következményes hallásvesztés esetében kell gondolni rá.

Diagnosztikus arcüreg öblítés: Góckeresés során a tünetmentes, de a röntgenfelvételen fedett arcüregek diagnosztikus célú kiöblítése javasolt. (Az öblítő folyadékot baktériumtenyésztésre küldjük.)

A beavatkozás leírása:

Az arcüreg természetes kivezető nyílása az üreg tetején van, ezért a képződött váladék és a genny, csak nehezen ürül ki. Az arcüreg az alsó kagyló alatt, annak hónaljában öblítjük. Az üreg fala itt meglehetősen vékony, ezért könnyen áttörhető.

A beavatkozást gyermekkorban általában altatásban végezzük. Az altatás veszélyeiről külön tájékoztatót adunk. Felnőtt korban általában helyi érzéstelenítést alkalmazunk. A helyi érzéstelenítők érszűkítő hatása miatt általános mellékhatások jelentkezhetnek: allergiás reakció (duzzanatok, viszketés, vérkeringési rendszer reakciója, shock), idegrendszeri mellékhatások (nyugtalanág, görcsök, légszűrés), a vérnyomás emelkedése, vagy csökkenése, szívritmuszavarok.

A helyi érzéstelenítést srófszondára csavart vattával végezzük, a vattára 10 %-os cocainos oldatot, vagy 2 %-os Pantokaint vagy Lidocain sprayt teszünk. Megfelelő érzéstelenítés után az alsó kagyló alatt az arcüreg falát gerinccsapoló punkciós tűvel, vagy trokárral átszúrjuk. A tű végének az arcüregben szabadon kell mozognia. Az öblítést steril infúziós oldattal végezzük, úgy, hogy a farkasfecskendőt és az öblítő tűt gumicsővel összekötjük. A légembólia veszélye miatt a rendszert előzőleg légtelenítjük. A fecskendővel bejuttatott folyadék az arcüreg természetes nyílásán távozik, és a gennyet valamint a kóros váladékot magával sodorja. Ha az arcüreg nyálkahártyája nem károsodott, általában 3-6 öblítés után a folyamat meggyógyul. Az öblítés végén az öblítő tűn keresztül gyógyszer (antibiotikum) juttatható az üregbe.

2. A tervezett beavatkozás és gyógymód célja:

Az arcüreg a fertőzött váladék, genny kiöblítésével a fájdalmat okozó feszülés megszűnik. A nyálkahártya felszíne szabaddá válik, amennyiben a melléküreg szellőzése helyreáll, a nyálkahártya győgyul és a csillósörök tisztító funkciója működésbe lép.

3. A tervezett beavatkozás kockázata, várható következményei és szövődményei:

Tipikus, gyakori jelenségek a beavatkozás során: Az arcüreg-öblítés rutin feladat, a jól elvégzett öblítésnek ritkán van komplikációja. A leggyakoribb szövődmény a beavatkozás utáni kisebb vérzés, véresen festenyzett orrváladékozás, kisebb fájdalom a szűrés helyén, mérsékelt fokú átmeneti arcduzzanat.

Ritkán előforduló mellékhatások: Ha a gerinccsapoló tű nem az arcüregbe jut, hanem az arc lágyrészeibe, duzzanat, ödéma keletkezhet, míg a levegőnek a szövetek közé kerülése miatt sercegés alakulhat ki. A szemüregi fal is megsérülhet, és a szemkörüli lágyrészek ödémája, gyulladása alakulhat ki. Ezekben az esetekben antibiotikum, borogatás, fájdalomcsillapító adása javasolt, a duzzanat néhány nap alatt felszívódik.

Nagyon ritkán előforduló mellékhatások: Az arcüreg hátsó falának sérülése esetén az ott elhelyezkedő szervek gyulladása, tályogja fordulhat elő, illetve nagyobb vérzés léphet fel. A punkciós tű kisebb erekbe is bejuthat, amely során levegő juthat az érpályákba. Életveszélyes vérzés, légembólia, kivérzéses halál gyakorlatilag csak anatómiai rendellenességek kapcsán fordul elő.

Az Egészségügyi Minisztérium Sebészeti Szakmai Kollégium szakmai protokollja szerint Intézményünk tájékoztatja, hogy a legnagyobb gondosság mellett is, bizonyos körülmények között előfordulhat idegentest véletlen visszahagyása. A műtési szövődmények extrém esetben súlyos, tartós egészségkárosodáshoz is vezethetnek!

4. Alternatívák ismertetése:

A melléküreg gyulladás további konzervatív kezelése lehetséges; antibiotikum, lohasztó orrspray és orróblító sóoldat alkalmazásával, melegítéssel, nyákdással.

5. A tervezett beavatkozás elhagyásának várható következménye:

A gennyes arcüreggyulladás áttérjedhet a többi melléküregre, több melléküreg együttesen fennálló gyulladása alakulhat ki.

A melléküreg-gyulladáshoz csontfolyamat is társulhat, ez veszélyeztetheti a környező szerveket.

A lezárt arcüregben letokosodott gyulladás alakulhat ki, amely növekedés közben elvékonyítja a csontos falat. Gyakran kiújuló, krónikus, vagy gócként szereplő orrmelléküreg gyulladás könnyebben alakul ki, ha az indokolt öblítés elmarad.

6. A siker valószínűsége és a siker jelentésének értelmezése:

Az arcüreg-öblítés a váladék kiürítésével elősegíti, meggyorsítja a melléküreg gyulladás gyógyulását, megelőzi a szövődmények kialakulását. A beavatkozás következtében enyhül a fájdalom, javul az orrlégzés, hamarabb bekövetkezik a teljes gyógyulás.

7. A felépülés alatt várható fontosabb problémák, gyógyulás időtartalma:

A beavatkozás után pár óráig kerülendő az erős orrfújás, erőlködés. A gyógyulás folyamatát kontroll vizsgálatokkal követjük, előfordulhat, hogy további öblítések vagy az arcüreg műtési feltárása szükséges a teljes gyógyuláshoz.

8. A beteg által feltett egyéb kérdések és azokra adott válaszok:

.....
.....
.....

NYILATKOZAT

Elismerem, hogy részletes szóbeli tájékoztatást kaptam: egészségi állapotomról, beleértve ennek orvosi megítélését is, a javasolt vizsgálatokról, beavatkozásokról, a javasolt vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének, illetve elmaradásának lehetséges előnyeiről és kockázatairól, a vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének tervezett időpontjáról, a lehetséges alternatív eljárásokról, módszerekről, az ellátás folyamatáról és várható kimeneteléről, a további ellátásokról, a javasolt életmódról. A felvilágosítás teljességgel kielégítő volt, a további tájékoztatásomról kifejezetten lemondok.

A megajánlott beavatkozáshoz egyetértő beleegyezésemet adom, mely megtévesztéstől, fenyegetéstől és kénysertől mentes. Tudomásul veszem, hogy a beavatkozás elvégzéséhez való beleegyezésemet bármikor visszavonhatom.

A beavatkozás olyan, orvosiilag indokolt kiterjesztéséhez, amely előre nem volt látható, hozzájárulásomat adom.

Egyetértek az orvosiilag indokolt változtatásokkal, az érzéstelenítés módosításával, illetve kiterjesztésével, és az esetlegesen szükségessé váló vérátömlesztéssel.

A felvilágosítást megértettem, kérdéseimre választ kaptam.

Budapest,

.....
orvos aláírása és pecsétje

.....
beteg (törvényes képviselő) aláírása